പതിനാലാം കേരളനിയമസഭ

അഞ്ചാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നം.3488

12.05.2017 ന് മറുപടിയ്ക്ക്.

വന്യമൃഗങ്ങൾ മൂലമുള്ള കൃഷിനാശം

ചോദ്യം

ശ്രീ.മഞ്ഞളാംകഴി അലി

ഉത്തരം

അഡ്വ. കെ.രാജു (വനവും, മൃഗസംരക്ഷണവും, മൃഗശാലകളും വകപ്പുമന്ത്രി)

(എ) വന്യമൃഗങ്ങൾ മൂലമുള്ള കൃഷിനാശം വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സാഹചര്യം ശ്രദ്ധയിൽ-പ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ ഇത് തടയുന്ന-തിനായി എന്തെല്ലാം നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്;

- (എ) ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വന്യമൃഗങ്ങൾ മൂലമുള്ള കൃഷിനാശം തടയുന്നതിനായി സ്വീകരിച്ചു വരുന്ന നടപടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.
- സൗരോർജ്ജ കമ്പിവേലി നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രതിരോധം.
- 2. ആനപ്രതിരോധ കിടങ്ങുകളുടെ നിർമ്മാണം.
- 3. ആനപ്രതിരോധ മതിലുകളുടെ നിർമ്മാണം.
- 4. റാപ്പിഡ് റെസ്പോൺസ് ടീമുകൾ രൂപീകരിച്ച് വനത്തിനു വെളിയിൽ വരുന്ന മൃഗങ്ങളെ തിരിച്ച് വനത്തിനുള്ളിലേക്ക് തെളിച്ചു വിടുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.
- 5. പ്രശ്നക്കാരായ ആനകളെ റേഡിയോ കോളർ ഘടിപ്പിച്ച് നിരീക്ഷിച്ച് കർഷകർക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടിയെടുത്തു വരുന്നു.
- 6. പ്രശ്നബാധിത മേഖലകളിൽ വന്യജീവികൾ കാടിന് പുറത്തേയ്ക്കിറങ്ങിയതായി അറിഞ്ഞാൽ ആ വിവരം പ്രദേശവാസികൾക്ക് മുഖാന്തിരം എസ്.എം.എസ് അറിയിക്കുകയും പാലിക്കുന്നതിനള്ള ജാഗ്രത നിർദ്ദേശം നൽകന്ന Early Warning SMS System വയനാട്, മൂന്നാർ എന്നീ മേഖലകളിൽ നടപ്പാക്കിയിട്ടണ്ട്. മറ്റ മേഖലകളിൽ ഇത് നടപ്പിലാക്കാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ച വരുന്നു.
- 7. വന്യജീവികളെ ആകർഷിക്കുന്ന കൃഷിരീതികൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി കർഷകർക്കിടയിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.
- 8. വന്യജീവി ആക്രമണം മൂലമുള്ള കൃഷിനാശം അനുഭവപ്പെടുന്ന വനത്തിനകത്തുള്ള സെറ്റിൽമെന്റുകളിൽ നിന്നും കുടുംബങ്ങളെ നഷ്ടപരിഹാരം നല്ലി അവരുടെ സമ്മതത്തോടെ മാറ്റി പാർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.
- 9. വനത്തിനകത്ത് വന്യമൃഗങ്ങൾക്ക് ജലവും ഭക്ഷണവും ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ജലസംഭരണികളും ചെക്ക് ഡാമുകളും നിർമ്മിക്കുന്നതിനും വനവല്ലരണം

നടത്തുന്നതിനമുള്ള നടപടികൾ.

- 10.പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന കരങ്ങുകളെ പിടിച്ചു മാറ്റാനും നിയമാനുസരണം വന്ധ്യംകരിക്കുവാനും ഉള്ള നടപടികൾ
- 11. വനത്തിനകത്ത് വന്യമൃഗങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷണ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ നട്ടു വളർത്തുക.
- 12. മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി രൂപീകരിച്ച ജനജാഗ്രതാ സമിതികൾ മുഖേനയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
- (ബി) വന്യമൃഗങ്ങൾ മൂലമുള്ള വിളനാശത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാൻ നിലവിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ടോ; എങ്കിൽ ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കുമോ;
- (സി) ഇവ മൂലം വീടുകൾക്കും മറ്റ് ആസ്തികൾക്കും ഉണ്ടാകുന്ന നാശനഷ്ടങ്ങൾക്ക് ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാൻ വ്യവസ്ഥയുണ്ടോ; എങ്കിൽ അത് അനുവദിക്കുന്നതിന്റെ നടപടിക്രമങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശം ബന്ധപ്പെട്ട ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് സഹിതം ലഭ്യമാക്കുമോ?
- (ബി) വന്യമൃഗങ്ങൾ മൂലമുള്ള വിളനാശത്തിന് 08.01.2015-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (എം.എസ്) നം.02/2015/വനം പ്രകാരം നഷ്ടപരിഹാരം നൽകി വരുന്നു. ആയതിന്റെ പകർപ്പ് അന്തബന്ധം (1) ആയി ചേർക്കുന്നു.
- (സി) 22.03.2013-ലെ വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ജി.ഒ 32/2013/വനം (എം.എസ്) mo. പ്രകാരമാണ് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നത്. നഷ്ടപരിഹാരത്തിനള്ള ഓൺലൈൻ സംവിധാനമായ അപേക്ഷ ഇ-ഡിസ്കിക്കിലൂടെ അപേക്ഷകന് സ്വയമോ അല്ലെങ്കിൽ അക്ഷയകേന്ദ്രം മുഖേനയെ റെയിഞ്ച് ബന്ധപ്പെട്ട ഫോറസ്റ്റാഫീസർക്ക് സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ആയതിന്റെ പകർപ്പ് അനബന്ധം (2) ആയി ചേർക്കുന്നു.

സെക്ഷ് അഹീസർ

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Forest & Wild Life Department –Fixing Compensation rates for various crops (individually) lost due to attack by wild animals - Orders issued in compliance of assurance given in G.O.(Rt) No. 101/2014/F&WLD dated 03.03.2014 and direction of the Hon. Human Rights Commission in HRMP No.5671/2014 dated 02/07/2014 and 04/09/2014.

FOREST & WILD LIFE (D) DEPARTMENT

GO (Ms) No. 02/2015/F&WLD

Thiruvananthapuram, Dated: 08.01.2015

Read:

- 1) The Kerala Rules for Compensation to victims of Attack by Wild animals Rules, 1980
- 2) G.O.(MS) No. 96/2004/Agri dated 06.04.2004 issued from the Agriculture Department
- 3) G.O.(MS) No. 239/2012/DMD dated 11.06.2012 issued from the Revenue Department
- 4) G.O.(Ms) No.32/2013/F&WID dated 22.03.2013

5) G.O.(Rt) No. 101/2014/F&WLD dated 03.03.2014

- 6) W.P © 16692/2014 filed by Smt. Laissy Thomas before the Hon'ble High Court
- 7) Order of the Hon Human Rights Commission dated 02/07/2014 and 04/09/2014
- 8) Letter No. WL1-2081/2011 dated 08.07.2014 from the Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife), Thiruvananthapuram

ORDER

Government have enacted the Kerala Rules for payment of Compensation to the victims of attack by wild animals, 1980 (read as 1st paper above) with a view to provide assistance to the affected parties for death, injury and loss of crops houses etc. due to the attack by wild animals. The Rules were amended from time to time making sufficient increase in the rates of compensation payable to victims. However, the Forest Department have not issued separate orders for calculating the value of lost crops individually, instead, the value or loss of individual crops were calculated based on the Government orders issued by the Agriculture Department from time to time. The latest order issued by the Agriculture Department in this regard is read as 2nd paper above.

172

16 1 & CHAN

ė.

1

After the year 2004 Agriculture Department have not issued any orders fixing the rates of compensation for loss of crops. Agriculture Department now follows the rates fixed the Revenue Disaster Management Department for calculating the compensation for loss of crops. (order read as 3rd paper above).

- 2) As per G.O. read as 4th paper above Government have revised the total compensation payable for loss of crops due attack of Wildanimals from Rs. 50,000/- to Rs.75,000/- and the payment to a particular individual for loss has been restricted to 4 times a year.
- Government for preparing a comprehensive proposal for payment of compensation considering not only the cultivated area of the lost crops but also the age of destroyed crops. In the meantime Smt Laissy Thomas, a resident of Idukki District has filed Writ Petition read as 6th paper above requesting to direct the Government to issue orders for fixing compensation for crops considering age of the destroyed crops also. The Hon. Human Rights Commission vide orders read as 7th paper above has also directed the Government to revise the compensation payable for loss of individual crops considering the present conditions.
- A meeting regarding the issue was held on 31.10.2014 and it was decided to fix compensation for loss of crops individually with a 10% increase on the rates fixed by the Disaster Management (Revenue-K) Department vide G.O read as 3rd paper above as detailed below:

Name of Crop	Rates fixed by the Revenue Department vide G.O (MS) No. 239/2012/ DMD dated 11.06.2012	Rate to be fixed by the Forest Department (with 10% increase on rates mentioned at Column 2)
Paddy (per ha.)	10000	11000
Coconut (Bearing per No.)	700	770
Coconut (Not Bearing per No.)	350	385
Coconut (up to one year per No.)	100	110
Валапа (Bunched per No.)	100	110
Banana (Non Bunched per No.)	75	83
Rubber (Tapping Per No.)	300	330

Rubber (Non taaping per No.)	200	220
Cashew (bearing per No.)	150	165
Cashew (Non bearing above 3/years per No.)	100	110
Arecanut (bearing per No.)	150	165
Arecanut (Non bearing per No.)	100	110
Cocoa (Bearing per No.)	100	110
Coffee (per No)	100	110
Pepper (bearing per No)	75	83
Ginger(for 10 cents)	150	165
Turmeric (for 10 cents)	120	132
Tapioca (grown above two months)	150	165
Groundnut (ha)	2000	2200
Sesamum (50 cents)	1200	1320
Vegetables (for 10 cents)	200	220
Nutmeg (bearing per No)	400	440
Nut meg (non bearing)	150	165
Clove (bearing per No)	200	220
Clove (non bearing per No)	100	110
Cardamom (ha)	2500	2750
Betel vine (1 cent)	300	330
Pulses (1 ha)	1000	1100
Tuber Crops (Colossiayam etc) 10 cents	150	165
Sugar cane (1 ha)	2500	2750
Pineapple (for 10 cents)	750	825
Fodder grass (10 cents)	150	165
Mulberry (50 cents)	750	825
Tobacco (10 cents)	1500	1650
Cotton (10 cents)	300	330

⁵⁾ In the cheumstances Government are pleased to fix the rates of compensation payable to the loss of crops (each crop separately) due to attack of wild animals as

detailed below. The total compensation payable will be subject to the amount and conditions specified in Government order read as 4th paper above.

Name of Crop	Rate of compensation to be payable for loss of crops
	11000
addy (per ha.)	770
Coconut (Bearing per No.)	385
Coconut (Not Bearing per No.)	110
Coconut (up to one year per No.)	110
Banana (Bunched per No.)	83
Banana (Non Bunched per No.)	330
Rubber (Tapping Per no)	220
Rubber (Non tapping per No.)	165
Cashew (bearing per No.)	110
Cashew (Non bearing above 3 years per No.)	165
Arecanut (bearing per No.)	110
Arecanut (Non bearing per No.)	110
Cocoa (Bearing per No.)	110
Coffee (per No)	83
Pepper (bearing per No)	165
Ginger (for 10 cents)	132
Turmeric (for 10 cents)	165
Tapioca (grown above two months)	2200
Groundnut (per ha.)	1320
Sesamum (for 50 cents)	220
Vegetables (for 10 cents)	440
Nutmeg (bearing per No)	165
Nut meg (non bearing)	220
Clove (bearing per No)	110
Clove (non bearing per No)	2750
Cardamom (per ha.)	330
Betel vine (1 cent)	1100
Pulses (per 1 ha.) Tuber Crops (Colossiayam etc) for 10 cents	165

Sugar cane (per ha)	2750
Pineapple (for 10 cents)	825
Fodder grass (for 10 cents)	165
Mulberry (for 50 cents)	825
Tobacco (for 10 cents)	1650
Cotton (for 10 cents)	330

(By order of the Governor)

P.K.MOHANTY Additional Chief Secretary

Kather officer

To

- 1) The Principal Chief Conservator of Forests & Head of Forest Forces, Thiravananthapuram.
- 2) The Principal Chief Conservator of Forests (WL), Thiruvananthapuram.
- 3) The Accountant General (A&E/Audit), Thiruvananthapuram.
- 4) The Advocate General Eranakulam (with C/L)
- 5) The Registrar, Kerala State Human Rights Commission, Thiruvananthapuram (With C/L)
- 6) The Director, I & PRD (for uploading in official website)
- 7) Stock File/Office Copy

Forwarded/by order

Section Officer

5

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Forest & Wild Life Department - Amendment to Rules 3(a) (2), 3(a) (3), 3(a) (4) and 4 (g) of the "Kerala Rules for compensation to victims of Attack by Wild animals, 1980" - Orders issued.

FOREST & WILD LIFE (D) DEPARTMENT

GO(MS) No. 32/2018/F&WLD. Dated, Thiruvananthapuram 22/03/2013

- Read: 1: Notification No. GO(Rt) No. 1062/81/Forest dated 10-04-1981, published on Kerala Gazette No. 19 dated 12-05-1981.
  - 2; GO(Rt), No.542/88/F&WLD dated 15-12-1988
  - 3. GO(Rt) No.430/99/F&WID dated 30-10-1999
  - 45GO(Rt) No. 41/05/F&WLD dated 20-01-2005
    - 5. GO(Rt) No. 283/09/F&WLD.dated 16-06-2009
    - 6. GO(RI):No. 297/10/F&WLD dated 07-07-2010
    - 7. Lr. No. WL-1/2081/2011 dated 16-07-2012 from the Principal Chief Conservator of Forests (Wild Life) & Chief Wildlife Warden.

ORDER

In the wake of spurt in man animal conflicts leading to increasing incidences of loss of human life, injury to human being, permanent incapacitation, loss of crops, cattle etc there is fact need to resist and scrutinize the existing rates of compensation being given to victims of attack by wild animals, for upward revision. An assurance in this regard has also been given by Honble Minister (Forests, Sports & Gnema) in the Legislative Assembly. Accordingly, the Principal Chief Conservator of Forests (Wild Life) & Chief Wildlife Warden vide his letter read as 7th paper above has proposed for amendments to the Rules 3(a) (2), 3(a) (3), 3(a) (4) and 4 (g) of the "Kerala Rules for compensation to victims of Attack by Wild animals, 1980" in order to effect enhancement of the existing rate of compensation.

2. Government have examined the proposal in detail and proposal in detail and proposal to the following amendments to the "Kerala Rule" for compensation to victims of Attack by Wild animals, 1980".

Existing Rule(s)	Amended Rule(s)
Rule 3(a) (2) Incapacitated permanently An amount up to Rs. 25000/- (Rupees Twenty five thousand only) shall be paid to persons who become permanently incapacitated on account of attack by wild animals	Rule 3(a) (2) Incapacitated permanently An amount up to Rs. 75000/-(Rupees Seventy five thousand only) shall be paid to persons who become permanently incapacitated on account of attack by wild animals
Rule 3(a) (3) Loss of cattle, crops, damage to houses, huts etc. The compensation for loss or damages to preperty such as houses /huts, crops, cattle etc shall be 100 % of the loss assessed subject to a maximum of Rs. 50000/- in each case.	Rule 3(a) (3) Loss of cattle, crops, damage to houses, huts etc. The compensation for loss or damages to property such as houses/huts, crops, cattle etc shall be 100 % of the loss assessed subject to a maximum of Rs. 75000/- (Rupees Seventy five thousand only) in each case.
Rule 3(a) (4) Injuries caused to persons When an injury is caused to a person by the attack of wild animals, compensation payable shall be up to Rs 5000/- (Rapees five thousand only) on the basis of seriousness of injury	Rule 3(a) (4) Injuries caused to persons When an injury is caused to a person by the attack of wild animals, the expenses incurred for the treatment shall be re-imbursed subject to a maximum of Rs.75000/- (Rupees seventy five thousand only). In case of tribals full expenses incurred for treatment shall be re-imbursed, h all cases, the express incurred by the applicant shall be duly certified by a Medical Officer in Kerala Governmen Service, designated for the specified purpose
Rule 4(g) The payment of compensation und Rule 8 shall be made only once in a year to a particular individual.	Rule 4(g) er The payment of compensation under Rule 3 shall be restricted to four time in a year to a particular individual.

- 3. Formal notification regarding these amendments will be issued separately.
- 4. The amendments to the aforesaid rules in the Rules 3(a) (2), 3(a) (3), 3(a) (4) and 4 (g) of the "Kerala Rules for compensation to victims of Attack by Wild animals, 1980" shall come into force from the date of this order.
- 5. Separate orders will be issued designating competent Medical Offices to issue the certificate specified under Rules 3(a) (4) of the Kerala Rules for compensation to victims of Attack by Wild animals, 1980".

By Order of the Governor PRADEEP KUMAR, Principal Secretary.

To

The Principal Chief Conservator of Forests & Head of Forests Force The Principal Chief Conservator of Forests (Wild Life) & Chief Wildlife Warden

The Accountant General (Audit/A&E), Kerala, Thiruvananthapuram. The Director, Information & Public Relations Department (The General Administration (SC) Department (vide Item No. 3193) The Finance Department (vide 88415 /AW/B1/12/Fin dated 01-01-2013) The Stock File/Office Copy.

Forwarded/By Order

Section Officer

Kathard Seeker affect